

Stanowisko Nr 1/2021

Z dnia 10.09.2021

przedstawiciele pracowników i pracodawców członków Grupy Roboczej ds. Rynku pracy w sektorze produkcji wyrobów budowlanych działającej w ramach Zespołu Trójstronnego ds. Budownictwa i Gospodarki Komunalnej

ws. wprowadzenia CBAM w ramach pakietu „FIT for 55” dla przemysłu materiałów budowlanych oraz podjęcia rozmów z rządem RP na temat sprawiedliwej transformacji tego przemysłu.

Przedstawiciele pracowników i pracodawców zwracają się do Rządu RP o niezwłoczne podjęcie działań chroniących energochłonny przemysł materiałów budowlanych, m.in. cementowy, ceramiczny, gipsowych i wapienniczy przed negatywnymi skutkami prowadzonej przez UE polityki klimatycznej. Dążenie do tego aby Europa zmniejszyła emisje gazów cieplarnianych, o co najmniej 55% do 2030 r., nie jest proste. Dlatego najważniejsza jest spójność przepisów, ale niektóre z proponowanych rozwiązań w ramach pakietu „Fit for 55” czy CEEAG, mogą utrudniać realizację tych samych celów, które stawia sobie Komisja Europejska. Konieczne jest ograniczenie całkowitego ciężaru opłat wynikających z różnych przepisów.

Produkcja 1 tony cementu pociąga za sobą emisję 0,6 tony CO₂, w tym aż 63% tej emisji jest to emisja procesowa, a przy produkcji 1 tony wapna emituje się 1,1 tony CO₂, w tym 70 % tej emisji to emisja procesowa. Należy podkreślić, że emisja procesowa w produkcji cementu i wapna powstaje z reakcji chemicznej rozkładu węgla wapnia na tlenek wapnia i dwutlenek węgla. Nie ma dzisiaj na Świecie innej lub zamiennej technologii produkcji cementu i wapna, dlatego wielkość emisji procesowej jest niezmienna i nieunikniona w produkcji tych dwóch podstawowych materiałów budowlanych.

W ramach obowiązującej Dyrektywy o EU ETS cementownie i zakłady wapiennicze otrzymują bezpłatne uprawnienia do emisji CO₂ tylko w zakresie części całkowitej emisji. Już teraz przy cenie zakupu praw do emisji przekraczającej 50 Euro za tonę CO₂ oraz przy rosnących cenach energii elektrycznej ponad 70% terytorium Polski jest zagrożone importem cementu i wapna spoza UE z powodu utraty konkurencyjności krajowych cementowni i zakładów wapienniczych. Ponadto koszt zakupu uprawnień do emisji w złotych dodatkowo rośnie dla przemysłu z powodu słabnącej złotówki, ponieważ są one wyceniane w Euro. Zwracamy uwagę również na fakt, że przegląd systemu EU ETS w 2018 roku doprowadził już do gwałtownego obniżenia wszystkich wartości odniesienia ETS dla producentów wyrobów ceramicznych o 24% od 2021 roku.

Obecnie realizowana polityka klimatyczna UE nieuchronnie prowadzi do likwidacji produkcji klinkieru w polskich cementowniach (półprodukt w procesie produkcji cementu, który odpowiada za największą część emisji CO₂) oraz wapna i przeniesienia jej poza UE, co doprowadzi do likwidacji około ¾ miejsc pracy w cementowniach oraz zakładach wapienniczych.

Pilną sprawą dla nas jest w tej sytuacji, przyjęcie Mechanizmu Ochrony Granic CBAM w kształcie skutecznie chroniącym polski przemysł przy utrzymaniu

dostępu do bezpłatnych uprawnień na obecnych zasadach w okresie przejściowym do roku 2030.

Samo wprowadzenie podatku granicznego w ramach mechanizmu CBAM nie gwarantuje utrzymania rentownej produkcji cementu, wapna, wyrobów ceramicznych i innych wyrobów budowlanych w Polsce. Wprowadzenie mechanizmu CBAM bez systemowych działań mających na celu modernizację przemysłów „emisyjnych” i energochłonnych (prowadzącą docelowo do zero-emisyjności) nie gwarantuje opłacalności produkcji. Wprowadzenie CBAM wymaga zarówno utrzymania systemu handlu emisjami EU-ETS zorientowanego na wsparcie działań modernizacyjnych jak i inwestycji publicznych wspierających zero-emisyjność.

Polityka zero-emisyjności wymaga dostępu do nowych źródeł energii, co jest problemem nie tylko dla sektora energetycznego, ale także dla sektora cementowego, ceramicznego i wapienniczego. Ceny energii z niskoemisyjnych źródeł są i będą w najbliższej przyszłości wyższe niż obecnie. Ten aspekt musi być brany pod uwagę w tworzeniu mechanizmu CBAM jak i elementem „Polskiego Ładu”. Popieramy wprowadzenie CBAM w taki sposób, który nie zagrazi funkcjonowaniu przemysłu cementowego, ceramicznego i wapienniczego w Polsce.

Innym, bardzo istotnym aspektem wdrażania polityki zero-emisyjności w Polsce jest jej wpływ na strukturę zatrudnienia. W przypadku przemysłu cementowego, ceramicznego i wapienniczego „ucieczka” produkcji z Polski poza granice UE może mieć szczególnie negatywne konsekwencje dla rynku pracy w regionach, w których koncentruje się przemysł cementowy, ceramiczny i wapienniczy. Przykładowo przemysł ceramiczny zapewnia w Polsce około 15 tysięcy bezpośrednich miejsc pracy i obejmuje ponad 30 zakładów produkcyjnych w całym kraju. W kraju jest 13 zakładów produkujących cement, które wyprodukowały 18,730 mln ton cementu w roku 2020. Branża cementowa wspiera miejsca pracy dla 22 tys. osób, w tym zatrudnia 3,5 tys. pracowników. Do tego dochodzi 6 zakładów produkujących wapno palone, które wyprodukowały ok. 1,5 mln ton wapna palonego w roku 2020. Branża wapiennicza wspiera miejsca pracy dla 3 tys. osób, w tym zatrudnia ok. 850 pracowników. Biorąc pod uwagę strukturę firm współpracujących z tym przemysłem (podwykonawców, dostawców, firmy transportowe), dyslokacja produkcji może radykalnie obniżyć poziom życia kilkudziesięciu tysięcy osób. Alternatywne możliwości zatrudnienia w tych regionach są ograniczone. Biorąc to pod uwagę popieramy wprowadzenie CBAM w taki sposób, który nie zagrazi utrzymaniu miejsc pracy w przemyśle cementowym, ceramicznym i wapienniczym.

Przyszłość przemysłu cementowego i wapienniczego

Przemysł cementowy w Europie od lat prowadzi działania, które mają na celu opracowanie technologii redukcji emisji CO₂ z produkcji. Pierwsza instalacja ma niedługo zacząć funkcjonować w Norwegii. Specyfika procesu nie pozwala jednak na wyeliminowanie emisji tzw. procesowej i jedyną dostępną technologią może być wychwytywanie i zagospodarowanie emisji (CCU/CCS). Wdrożenie wychwytywania CO₂ na skalę przemysłową wymaga jednak, po pierwsze przygotowanie procesu w taki sposób, aby klinkier zachowywał wymagane właściwości. Po drugie instalacja wychwytywania wymaga ponad dwukrotnego zwiększenia zapotrzebowania na energię elektryczną. Powyższe warunki powodują, że potencjalne dojście do neutralności emisyjnej sektora cementowego na skalę przemysłową będzie możliwe

dopiero po 2030 roku oraz będzie wymagało dostępu do odnawialnych źródeł energii elektrycznej lub do jądrowych źródeł energii elektrycznej.

Aby polskie cementownie stały się neutralne emisyjnie w 2050 r. potrzeba wg. opracowanej przez Cembureau „RoadMap 2050” mapy drogowej ponieść wydatki inwestycyjne (capex) w wysokości 2,7 mld Euro przy technologii wychwytywania CO₂ za pomocą MEA (i przy wzroście kosztów operacyjnych o 70 Euro na tonę cementu po modernizacji) albo w wysokości 3,7 mld Euro przy technologii wychwytywania OXYFUEL (i przy wzroście kosztów operacyjnych o 44 Euro na tonę cementu po modernizacji). Wyliczenia te stanowią i tak tylko szacunek w oparciu o aktualne ceny. Za 10 lat mogą one wzrosnąć dwukrotnie!

Szacuje się, że w porównaniu z obecnym kosztem produkcji cementu w Polsce (obecnie ok. 50 euro/tonę) dwukrotnie wzrosną koszty operacyjne (opex) na tonę cementu i ponad dwukrotnie wzrośnie zużycie energii elektrycznej w cementowniach. Przy czym koszt energii elektrycznej przy produkcji cementu już dzisiaj wynosi od 30 do 35%.

Należy też wziąć pod uwagę, że powyższe szacunki wynikające z mapy drogowej przemysłu cementowego zakładają tylko koszty wychwytywania CO₂, emitowanego w procesie technologicznym produkcji cementu (co najmniej 45%). Wychwycony CO₂ powinien być następnie przejmowany przez państwowy system składowania CO₂ (w Polsce jest to ponad 11 mln ton rocznie). Przy czym założenia Polityki Klimatycznej UE są takie, że zatłoczenie tego gazu nastąpi do sieci rurociągów transportujących go do miejsca jego składowania, a koszty związane z budową i eksploatacją tych rurociągów oraz magazynowaniem gazu są po stronie państwa.

Podobnie aby polskie zakłady wapiennicze stały się neutralne emisyjne wg. opracowania EULA (European Lime Assotiation) koszt redukcji emisji poprzez przejście na stosowanie paliw neutralnych emisyjnie (biomasa) wyniesie 43 Euro na tonę CO₂, a koszt wychwytywania i składowania CO₂ wyniesie 94 Euro na tonę CO₂. Koszty operacyjne zakładów wapienniczych mogą wzrosnąć nawet trzykrotnie.

Oczekujemy od rządu RP, że wdroży i sfinansuje w Polsce technologię CCS /CCU na potrzeby m.in. przemysłu cementowego i wapienniczego. Wesprze systemowo przemysł energochłonny przed nadmiernym wzrostem cen energii elektrycznej, co powinno być wykazane formalnie, prawnie stosownym dokumentem

W opisanych warunkach utrzymanie trwałej konkurencyjności producentów cementu i wapna w Polsce względem producentów spoza UE wymaga m.in. wprowadzenia mechanizmu ochrony granic CBAM oraz doprowadzenie do opisanej jw. modernizacji cementowni współfinansowanej ze środków publicznych, dostępnych w ramach unijnych i krajowych programów wspierania transformacji do gospodarki niskoemisyjnej.

W ciągu najbliższej dekady rozpocznie funkcjonowanie po modernizacji pierwsza neutralna emisyjnie cementownia w Szwecji. Realne jest, że polskie cementownie będąc najnowocześniejszymi w Europie , wdrażając technologię CCS/CCU staną się neutralne emisyjnie dopiero po roku 2030.

Aby nie tworzyć znaczącego ryzyka dla branży przez wprowadzanie CBAM i wycofywanie z tego powodu bezpłatnych przydziałów uprawnień, koniecznym jest utrzymanie EU ETS na zasadach przyjętych w roku 2018. Bezpłatne przydziały

uprawnień do emisji CO₂ w ramach EU ETS powinny obowiązywać do roku 2030 i współistnieć z CBAM. Zachowanie reguł wynikających z EU ETS, przyjętych w 2018 i obowiązujących do 2030 r. oraz współistnienie z CBAM stanowi obecnie jedyną szansę na dekarbonizację w przemyśle cementowym.

Niedopuszczalne jest, aby w ramach pakietu Fit for 55 mógł zostać radykalnie i nagle obniżony poziom bezpłatnych uprawnień dla przemysłów objętych CBAM do roku 2030. KE zaproponowała redukcję uprawnień do darmowych emisji od roku 2021 o 4,2% rocznie zamiast obecnie obowiązującej redukcji 2,2%. Ponadto po wprowadzeniu od roku 2026 r. mechanizmu CBAM, KE proponuje redukcję co roku praw do darmowych emisji o 10% do roku 2035. Tak aby w roku 2035 min. cementownie były pozbawione bezpłatnych uprawnień do emisji. Proponowane przez KE zwiększenie liniowego współczynnika redukcji i dodatkowo zmiana całkowitej bazy dostępnych dla ETS limitów emisji (tzw. re-basing) spowoduje szokowy wzrost cen CO₂, a tym samym wzrost kosztów w cementowniach, ceny cementu, spadek rentowności, brak możliwości inwestowania z własnych czy też pożyczonych środków finansowych w niezbędną modernizację cementowni do technologii neutralnych emisyjnie.

KE deklaruje, że CBAM powinien zapewnić w pełni porównywalną podstawę kosztów CO₂ między dostawcami cementu z UE i spoza UE, co nie spowoduje osłabienia ochrony przed ucieczką emisji. Jednak mechanizm CBAM wg. propozycji KE ma nie uwzględniać kosztów emisji pośrednich min. energii elektrycznej, których wzrost będzie towarzyszył dekarbonizacji produkcji cementu. Oznacza to, że cementownie spoza UE np. na Białorusi będą nadal posiadały trwałą przewagę konkurencyjną nad cementowniami w UE tj. w Polsce z powodu niższych kosztów pośrednich nie obciążonych kosztami polityki klimatycznej UE. Ponadto, takie rozwiązanie doprowadzi do wzrostu globalnej emisji CO₂, co wynika z mniej efektywnych technologii stosowanych w krajach trzecich oraz emisji wynikającej z transportu produktów na znaczne odległości.

Zabranie cementowniom bezpłatnych uprawnień do emisji, przy cenie praw do emisji jednej tony CO₂ na poziomie 50 Euro, oznacza wzrost kosztów produkcji jednej tony cementu w Polsce o ok. 50%. Co więcej ceny uprawnień wg. dostępnych prognoz mają wzrosnąć do końca roku 2021 już do 100 Euro, a w kolejnych latach kwota ta może ulec zwielokrotnieniu po wprowadzeniu pakietu „Fit for 55”. Wywoła to skokowy wzrost cen materiałów budowlanych, co przełoży się na podobny skokowy wzrost kosztów w budownictwie infrastrukturalnym, niemieszaniowym i mieszkaniowym w Polsce. Może spowodować to katastrofalne skutki dla polskiej gospodarki, w której budownictwo miało być kołem zamachowym po pandemii (znacznie mniej będzie można wybudować za te same pieniądze, co może spowodować zamiast rozwoju recesję w budownictwie, co aktualnie spotkało, np. Hiszpanię). Cementownie zostaną pozbawienie środków finansowych na ich modernizację, oraz zmuszone do zmniejszenia produkcji i zatrudnienia.

Katastrofalne skutki polityki klimatycznej UE, spowodowane „księżycowymi cenami” praw do emisji, są dzisiaj widoczne w polskiej energetyce pozbawionej już wcześniej bezpłatnych uprawnień do emisji CO₂, a także pośrednio w przemyśle materiałów budowlanych poprzez nadmierny wzrost cen energii elektrycznej.

Nie bez znaczenia dla cen uprawnień jest również udział podmiotów finansowych w rynku. W ramach EU ETS powinien funkcjonować sprawny

mechanizm, który zapobiega spekulacjom cenowym, pozwalając na przewidywalne i stabilne koszty emisji dla zakładów. Obecny mechanizm kształtowania cen praw do emisji uniemożliwia modernizację przedsiębiorstw energochłonnych z środków własnych lub pożyczonych.

Zwracamy się do rządu RP o podjęcie niezbędnych działań mających na celu utrzymanie bezpłatnych uprawnień dla przemysłu cementowego i wapienniczego w całości przy wprowadzaniu CBAM.

Proponowany przez Komisję Europejską zakres CBAM ma objąć pięć sektorów. Uważamy, że zakres CBAM powinien zostać rozszerzony na wiele innych sektorów, aby uniknąć zakłóceń, zarówno w ramach ETS jak i oddziaływania na rynki różnych produktów (m.in. materiałów budowlanych).

Przemysł cementowy, jest przemysłem bezodpadowym, pełni ważną rolę w systemie gospodarki odpadami w Polsce. Zużywa (w procesach recyklingu) znaczne ilości odpadów oraz produktów ubocznych (np. popiołów lotnych, żużli wielkopieczowych i rea-gipsu) jako składników mieszanek surowcowych do produkcji klinkieru, cementu oraz betonu. Korzyści dla środowiska naturalnego przemysł cementowy generuje także poprzez zużywanie do produkcji cementu ok. 4 mln ton odpadów rocznie. Dzięki temu odpady są eliminowane ze środowiska i jednocześnie zachowuje się rezerwy surowców oraz paliw kopalnych. Odzyskana z ich spalania energia cieplna stanowiła 70% całkowitej energii zużytej na wypalanie klinkieru. W przypadku wielu rodzajów odpadów jedyną alternatywną metodą ich utylizacji byłoby spalanie ich w spalarniach konwencjonalnych, co spowodowałoby dodatkową emisję zanieczyszczeń do atmosfery.

Natomiast współspalanie odpadów w zakładach cementowych nie wpływa na zwiększenie globalnej emisji, a wręcz przyczynia się do jej zmniejszenia. Przemysł cementowy wykreował w Polsce produkcję paliw alternatywnych. Dzięki „zapotrzebowaniu” cementowni na alternatywne (w stosunku do tradycyjnych paliw, np. węgla) nośniki energii niezbędnej do wypalania klinkieru powstało w Polsce kilkadziesiąt instalacji (miejsca pracy), w których przetwarza się odpady nienadające się do recyklingu albo ponownego użycia na paliwa alternatywne (RDF). Dzięki temu ok. 1,5–2 mln odpadów co roku nie trafia na składowiska, ale jest zagospodarowywane jako „surowiec” do produkcji paliw alternatywnych.

Przemysł cementowy ponadto negatywnie ocenia Komunikat Komisji Europejskiej w sprawie Wytycznych dotyczących pomocy państwa na rzecz klimatu, ochrony środowiska i energii 2022, który został opublikowany w dniu 7 czerwca 2021 r. W szczególności chcielibyśmy zwrócić uwagę na załącznik nr 1 ustanawiający wykaz sektorów kwalifikujących się zgodnie z sekcją 4.11 – do pomocy w formie ulg w opłatach za energię elektryczną dla odbiorców energochłonnych. W nowej propozycji Komisji Europejskiej „Climate, Energy and Environmental Aid Guidelines – CEEAG Annexes draft” w załączniku nr 1 brak jest sektora NACE 23.51, czyli produkcji cementu.

Przyszłość przemysłu ceramicznego

Zgodnie z Planem działania z 2012 r. do 2050 r. (Ceramic Industry Roadmap: Paving the way to 2050) cały przemysł ceramiczny jest w pełni zaangażowany w działania na rzecz dekarbonizacji swoich procesów. Ponadto jest obecnie w trakcie przeglądu swojego planu działania w świetle zwiększonych ambicji polityki klimatycznej EU.

Nowa mapa drogowa w szczególności określi, jakie technologie, inwestycje i jaka ilość energii bezemisyjnej jest potrzebna do dekarbonizacji ceramiki.

Mając to na uwadze przemysł ceramiczny negatywnie ocenia Komunikatu Komisji Europejskiej w sprawie Wytycznych dotyczących pomocy państwa na rzecz klimatu, ochrony środowiska i energii 2022, który został opublikowany w dniu 7 czerwca 2021 r. W szczególności chcielibyśmy zwrócić uwagę na załącznik nr 1 ustanawiający wykaz sektorów kwalifikujących się zgodnie z sekcją 4.11 – do pomocy w formie ulg w opłatach za energię elektryczną dla odbiorców energochłonnych. W nowej propozycji Komisji Europejskiej „Climate, Energy and Environmental Aid Guidelines – CEEAG Annexes draft” w załączniku nr 1 brak jest sektora NACE 2332, czyli produkcja cegieł, płytek i wyrobów budowlanych z wypalanej gliny.

Włączenie sektorów ceramicznych do listy kwalifikacyjnej CEEAG Załącznik nr 1 ma kluczowe znaczenie dla przyszłości przemysłu, ponieważ elektryfikacja jest jedną z dostępnych technologii reprezentujących najwyższy potencjał dekarbonizacji w sektorze ceramicznym. Nie ma wątpliwości, że w przemyśle ceramicznym neutralność pod względem emisji dwutlenku węgla nigdy nie zostanie osiągnięta bez zwiększonej elektryfikacji procesu. Aby zachęcić do dalszej elektryfikacji, konieczne jest dopuszczenie takich zachęt, jak zwolnienie z opłat za energię elektryczną.

Duża część produkowanych w kraju wyrobów ceramicznych jest sprzedawana zagranicę. Przykładowo szacowana wielkość eksportu płytek ceramicznych w skali roku to ok. 50mln m² i wartości ok. 313mln EUR, co stanowi ok. 40% całkowitej produkcji. Jeśli eksport z Polski stanie się niekonkurencyjny z powodu dekarbonizacji, przegra z eksportem z krajów, które nie przeprowadzają dekarbonizacji, ponieważ produkty eksportowe o ograniczonej emisji dwutlenku węgla zostaną zastąpione produktami pochodzącymi ze źródeł o wysokiej emisji dwutlenku węgla ale niższym koszcie wytworzenia, co doprowadzi do ucieczki emisji. Należy taką kształtować politykę aby Polska stała się znaczącym eksporterem produktów i technologii niskoemisyjnych i zastępując w ten sposób produkty wysokoemisyjne w krajach trzecich, co doprowadziłaby do znacznej redukcji światowych emisji.

Przyszłość przemysłu gipsowego

Mnożenie obowiązków przedsiębiorstw prawdopodobnie może doprowadzić do wyższych kosztów produkcji, ostatecznie spowalniając kluczowe cele przejściowe w budownictwie, takie jak prace budowlane i wykończenie wnętrz oraz remonty budynków. Na przykład przemysł gipsowy musi obecnie zmierzyć się z proponowanymi zmianami i przyjąć działania w zakresie:

- Wycofania NACE 23.62 (produkcja wyrobów gipsowych do celów budowlanych) z ochrony przed ucieczką emisji w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (EU ETS)
- Reakcji branży na proponowane znaczne rozszerzenie EU-ETS na wszystkie fabryki produkujące ponad 20 ton dziennie
- Reakcji tego sektora na proponowane włączenie własnych zasobów surowcowych (kopalni i kamieniołomów) do dyrektywy w sprawie emisji przemysłowych (IED)
- Reakcji na projekt dyrektywy w sprawie opodatkowania energii z proponowanym usunięciem wyłączenia podatkowego sektora przeróbki kopalni
- Reakcja na proponowaną utratę możliwości pomocy publicznej

W zmienionym projekcie wytycznych w sprawie pomocy w zakresie klimatu, energii i środowiska - identyfikujemy następujące przeszkody, które mogą nie tylko utrudniać działalność przemysłu gipsowego, ale także być sprzeczne z celami Europejskiego Zielonego Ładu, m.in. poprzez;

- **Poszerzenie listy sektorów kwalifikujących się do pomocy państwa do NACE 23.52 i 23.62**

Bardziej rygorystyczne kryteria, zwłaszcza dotyczące intensywności handlu, spowodowały znaczny spadek liczby sektorów kwalifikujących się do pomocy państwa w postaci obniżenia opłat za energię elektryczną zgodnie z sekcją 4.11 Wytycznych. W tej sytuacji postulujemy o zwrócenie się do Komisji Europejskiej o włączenie NACE 23.52 „**Produkcja wapna i gipsu**” do sektorów listy 1 oraz NACE 23.62 „**Produkcja wyrobów gipsowych do celów budowlanych**” do sektorów listy 2. Szczególnie należy uwzględnić lekką konstrukcję z płyt gipsowo-kartonowych (NACE 23.62 obejmuje produkcję wyrobów gipsowych stosowanych w budownictwie: płyty, arkusze, panele itp.), ponieważ płyty gipsowo-kartonowe są kluczowymi elementami systemów ociepleń i trwale dostarczają rozwiązania techniczne dla sektora budowlanego przy procesie dekarbonizacji.

- **Zwolnienie warunków reinwestycji do rekompensaty**

Nowe wytyczne proponują wprowadzenie kilku warunków odbioru pomocy publicznej. Uważamy, iż skuteczniejsze byłoby bezpośrednio przyznawanie firmom rekompensat w formie wymiernego wsparcia finansowego. W rzeczywistości warunki do reinwestycji prowadziłyby do problemów z płynnością lub nieefektywnej alokacji kapitału i ostatecznie utrudniałyby transformację w kierunku neutralności klimatycznej.

- **Stopniowe podejście do kosztów opłat**

Beneficjenci pomocy państwa w formie obniżenia opłat za energię elektryczną zgodnie z sekcją 4.11 będą musieli zapłacić procent kosztów generowanych przez opłaty za energię elektryczną. Państwa członkowskie mogą jednak ograniczyć dodatkowe koszty do 1,5% wartości dodanej brutto (WDB) przedsiębiorstwa, co stanowi wzrost w stosunku do obecnego limitu 0,5%.

- Ponadto obawiamy się o to, iż nowy udział własny w wysokości 1,5% GVA jest nadmierny i sugerujemy bardziej stopniowe podejście do zwiększania udziału GVA. Pomocne może być użycie terminu „opłaty”; może jednak podlegać różnym interpretacjom dotyczącym zakresu opłat.

- **Jednolite taryfy energii elektrycznej dla przetwórstwa przemysłowego i sektora budownictwa**

Oprócz wyżej wymienionych zmian, wnioskujemy za osiągnięciem jednolitej taryfy dla energii elektrycznej dla przetwórstwa przemysłowego, tak aby stworzyć równe szanse w UE. Jednolita taryfa przyczyniłaby się również do wsparcia elektryfikacji i dekarbonizacji procesów przemysłowych.

Nadmieniamy, iż przemysł wyrobów budowlanych z gipsu wytwarza 160ml m² płyt gipsowo-kartonowych. Eksport branży dotyczy ca 35% produkcji wytworzonej, zatrudniając 3 tys. pracowników produkcyjnych i pomocniczych. Jednocześnie praktycznie wspieramy większość krajowych firm budowlanych, które zatrudniają pracowników w nowym zawodzie wprowadzonym od 2010 - „Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie - masowo stosują wyroby z gipsu i nowoczesne technologie suchej zabudowy”.

Uważamy jednak, że należy przeprowadzić odpowiednią ocenę łącznych skutków środków zaproponowanych w równoległych inicjatywach ustawodawczych, ponieważ uważamy, że sektory takie jak przemysł gipsowy, które są dobrze przygotowane do wniesienia wkładu w Europejski Zielony Ład, byłyby podwójnie i zdecydowanie - niesprawiedliwe karane.

Podsumowanie

Rentowność i istnienie przemysłu cementowego, ceramicznego, gipsowego i wapiennego będzie zagrożona, gdy będzie realizowany pakiet „Fit for 55” wg. propozycji KE, która chce osiągnąć neutralność klimatyczną naszych sektorów wcześniej niż w roku 2050 bo już w roku 2035 bez uwzględnienia kosztów pośrednich w mechanizmie ochrony granic CBAM.

Aby w okresie transformacji utrzymać w Polsce przemysł materiałów budowlanych, zachować miejsca pracy, niezbędna jest pomoc państwa, o czym chcemy rozmawiać z Rządem.

Przemysł materiałów budowlanych posiada duży potencjał rozwojowy i wspiera politykę ochrony środowiska. Ze względu na swoje znaczenie oraz perspektywy rozwoju jest kluczowy dla polskiej gospodarki i wymaga dedykowanego oraz długofalowego wsparcia ze strony państwa.

Oczekujemy, że w przyjętej jeszcze tym roku przez Rząd RP Polityce Przemysłowej Polski powinien być określony budżet na realizację wsparcia dla przemysłu materiałów budowlanych m.in. przemysłów: cementowego, ceramicznego, gipsowego oraz wapienniczego, a także określone ze strony państwa instrumenty prawne i organizacyjne zapewniające realizację polityki przemysłowej w odniesieniu do tych przemysłów.

Zwracamy się do Rządu RP o podjęcie z partnerami społecznymi, branżowymi i samorządowymi rozmów na temat sprawiedliwej transformacji polskiego przemysłu cementowego, ceramicznego, gipsowego i wapienniczego ponieważ w wyniku realizowanej obecnie polityki klimatycznej UE oraz proponowanej przez KE do realizacji w ramach pakietu „Fit for 55” dojdzie do likwidacji miejsc pracy w naszych zakładach.

W przypadku przemysłu cementowego, ceramicznego, gipsowego i wapienniczego „ucieczka” produkcji z Polski poza granice UE może mieć szczególnie negatywne konsekwencje dla rynku pracy w miejscowościach, w których są zlokalizowane cementownie, zakłady ceramiczne i gipsowe oraz zakłady wapiennicze. Biorąc pod uwagę strukturę firm współpracujących z tym przemysłem (podwykonawców, dostawców, firmy transportowe), dyslokacja produkcji radykalnie obniży poziom życia kilkudziesięciu tysięcy osób. Alternatywne możliwości zatrudnienia w tych miejscowościach są ograniczone.

Zaprzestanie produkcji tych wyrobów w Europie i w Polsce nie oznacza, że zmniejszy się ich globalna produkcja, że przestaną one być wykorzystywane w budownictwie. Nie oznacza też, że zmniejszy się przez to globalna emisja CO₂. Oznacza tylko przeniesienie tej produkcji poza UE, do krajów, które nie stosują restrykcyjnych przepisów zapobiegających emisji. Oznacza uzależnienie od zewnętrznych producentów, wzrost cen i utratę miejsc pracy. I, co także jest istotne, utratę znaczących wpływów podatkowych do budżetu państwa.